



**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano eiusdem Societ. olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales, De Sacramentis in ...**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1652

7. Infertur, an Christus sit offerens, & tota res oblata in hoc Sacrificio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82340)

fieri nomine ipsius vt loquentis, & affirmantis, illud esse corpus suum.

88. Confirmari potest rursus ex usu antiquissimo Ecclesie non consecrandi illo biduo, donec Christus resurgat; cuius consuetudinis illa videtur esse ratio, vt significetur, mortuo Christo, non potuisse hoc sacrificium celebrari, donec resurgeret: quare dum eius mors singulis annis representatur, cessat etiam celebratio Eucharistie. Hanc rationem insinuasse videtur Guil. Durandus in *Rationali. Diuin. lib. 6. c. 77.* vbi, inter alias rationes, cur non celebretur illa feria sexta, hanc etiam adducit n. 37. quia scilicet recessit, & sublatum est verus Sacerdos, id est, Christus. Quod etiam videtur alludere Rupertus, & Richardus de S. Victore supra adducti. *sect. 3.* dum dicunt, illo die non sacrificari, quia non adest victima sacrificanda; quasi velint in triduo mortis Christi non fuisse Christum in statu, in quo posset offerri in hoc sacrificio. Hoc ipsum videtur indicare P. Aegidius in *presenti art. 1. dub. 4. n. 79.* vbi dicit, Christum nunquam voluisse hoc sacrificium celebrari, quin sub vtraque specie totus poneretur: constat autem, in triduo non potuisse poni totum sub vtraque specie. Sed clarius expressit vtrumque Glossa in *c. 7. morem, de consec. dist. 2.* verbo Corpus; vbi proposito dubio hoc in terminis, respondet his verbis: *Respondet; nemo potuit ante resurrectionem consecrare verum corpus Christi, nisi Christus. Sic ergo data est forma, vt post resurrectionem hoc fieret, per illud: hoc facite in meam commemorationem. Ideo enim non cantatur Missa in illo triduo.* Hec sunt verba Glossae, cuius doctrinam refert etiam, & approbat Franc. de Rouere Minorita (postea Sixtus quartus) in tractatu de sanguine Christi, quem obtulit Pio II. qui manuscriptus seruatur in Bibliotheca nostri Collegij Romani; & videtur fauere Ledesma *q. 17. art. 1. dub. 5.* & alij, quos tacite refert Suarez *disp. 47. sect. 2. circa finem.* Quod si hoc ita est, posset ad rationem contrariam responderi, Apostolos accepisse potestatem consecrandi; sed tamen consecrandi nomine Christi, ac per consequens eo solum tempore, quo Christus homo existeret, sine quo vt principali sacrificante, non poterant offerre. Ad S. Thomam vero dici posset, cum non affirmare, illo triduo potuisse celebrari hoc sacramentum, sed solum loqui conditionaliter, si celebraretur, ponendum fore corpus sine sanguine sub speciebus panis: de qua conditionalis non est dubium. Quo etiam sensu possunt intelligi alij Theologi, cum vtuntur illo exemplo ad aliquas quaestiones huius materiae; non enim definiunt absolute, an potuerit tunc offerri, sed solum dicunt, quid fieret, si offerretur, vel si conseruaretur illo triduo aliqua particula consecrata in cena: quod vltimum fieri etiam potuit absque vlla controuersia; & sufficeret hoc ad omnes illas quaestiones examinandas, & inquirendum, quid tunc esset in illa particula, an corpus ex sanguine, an anima, an forma cadaueris, &c. De illo autem alto exemplo fortasse non curat, nisi per modum exempli ad declarandum.

89. Hec non dicta sunt a me eo animo, vt aliquid in hoc puncto velim definire: video enim, modum communem loquendi in contrarium tendere, a quo non est facile recedendum. Quare alio modo respondere possumus ad difficultatem supra positam, etiam dato eo casu, quod celebraretur in triduo, non fore solum summptionem totam essentiam huius sacrificij: nam licet per consecrationem non destrueretur aliquid viuum, destruebatur tamen illud corpus; destruebatur, inquam destructione humana supra explicata, quatenus reducebatur ad statum illum Sacramentalem, in quo reddebatur inutile ad

P. Ioann. de Lugo, de Sacramentis.

usus humanos corporis, & sanguinis; quare sicut Christus viuum per illam mutationem, & destructionem humanam sacrificatur, licet physice, & substantialiter non destruat; ita illud corpus per similem mutationem, & destructionem sibi proportionatam posset tunc sufficienter sacrificare in ipsa consecratione.

SECTIO VII.

Inferitur, an Christus sit offerens, & tota res oblata in hoc Sacrificio.

Inferitur primo ex proxime dictis decisio illius quaestiones, quae hic solet controuerti, an, & quomodo Christus sit principalis offerens in hoc Sacrificio. Certum est, Christum esse offerentem, vt definitur in *Trid. sess. 22. c. 2.* & ex alijs Concilijs, & Patribus probat late P. Suarez *disp. 77. sect. 1.* & P. Vasquez *disp. 225. c. 1.* & Scortia *lib. 2. de Sacrificio c. 3.* Dubium est, quomodo ipsi competat nunc offerre. P. Vasquez c. 3. cum quibusdam alijs dicit, id esse ratione institutionis, quatenus Christus instituit hoc Sacrificium, vt eius nomine offerretur, & applicuit ei sua merita, vt haberet efficaciam: quare Christus solum remote; Sacerdotes vero proxime, & actu offerunt: nam si Christus actu offerret, sicut alij Sacerdotes, Christus actu oraret, actu mereretur; quorum neutrum in praesenti statu potest ei competere. Ad quod confirmandum affert testimonium Simeonis Thelalonic. dicentis, plenum esse blasphemiam dicere Christum per preces, quae in Missa dicuntur, semper mediatorem agere. Sed certe, vt iam iterum monui, P. Vasquez non videtur agnouisse, qualis fuerit Simeon ille, scilicet modernus quidam Schismaticus, quem vt Ecclesiae hostem acriter insectantur, qui controuersias contra Orientalium errores ediderat.

P. Suarez e contra cum communi docet, Christum actu offerre, non solum quia instituit, vel quia applicuit efficaciam meritorum suorum ad hoc Sacrificium, vel quia voluerit in sui memoriam celebrari; hoc enim solum denotat causam exemplarem; sed quia actu offerat cum ipso Sacerdote, vt cum ministro suo, sicut Rex, qui per Legatum osculatur pedes Pontificis, dicitur actu praestare reuerentiam Pontifici; quia quod facit per alium operantem ex delegatione sua, vere dicitur ipse facere. Alioquin si oblatio actualis esset actio solius Sacerdotis, saepe esset mala, & insufficiens ad placandum Deum, vel vt placeret ipsi. Addit etiam, Christum actu concurrere physice cum Sacerdote ad effectum consecrationis, licet vere fateatur, hoc non requiri ad hoc, vt actu Christus offerat cum Sacerdote.

In hac controuersia vix potest esse quaestio de re: nam vtraque pars concedit, non requiri, quod Christus concurret physice ad actionem oblationis: item non requiri, quod actu habeat Christus aliquam voluntatem actualem physice existentem, quia nunc offerat: nam licet Christus nunc attenderet, nec sciret, imo licet per possibile, vel impossibile dormiret, quando offerretur hoc sacrificium, adhuc diceretur offerri a Christo, sicut dicitur Rex praestare obedientiam Pontifici, quando eam praestat Legatus, licet tunc Rex dormiat, vel non cogitet de hoc. Item vtraque pars admittit, non sufficere ad hoc meram institutionem, sed talem, qua voluerit offerri suo nomine: & multo minus sufficere applicationem meritorum suorum; potuit enim haec applicatio fieri ad sacrificium, quod nullo modo offerretur nomine Christi. Vere ergo nunc offert Christus, quia Sacerdos ex Christi institutione offert nomine Christi: quod sufficit, vt haec actio, moraliter loquendo, di-

90.

Conc. Trid.
Suarez.
Vasquez.
Quomodo
Christo com-
petat nunc
esse offeren-
tem.

91.

Parer. Suaz.
rez. dicit
Christum
actu offerre.

92.

Vix in hoc
potest esse
quaestio de re.

catur actio Christi, sicut reuerentia, quam Legatus Regis exhibet Pontifici, est moraliter reuerentia Regis erga Pontificem. Sic etiam Christus per Sacerdotem, quem sibi vt Legatum, & ministrum substituit, exercet hunc actum reuerentia, & cultus erga Deum, qui consistit in oblatione sacrificij; & ideo hæc oblatio censetur moraliter actio Christi colentis Deum per suum ministrum. An vero hæc actio, licet sit mala prout à ministro, possit propter Christum esse bona, est questio de nomine. Qui enim dicit, esse bonam, non dicit, habere bonitatem formalem, sed solum denominatiuam, ortam ex voluntate bona Christi, non quidem quam tunc habet, sed quam habuit in institutione huius Sacramenti; nam ratione illius voluntatis moraliter perseverantis, censetur moraliter actio Christi, quam iste minister ex eius delegatione modo operatur: sicut etiam censetur petere nomine Ecclesiæ, quia ab Ecclesia ad hoc munus deputatur; & ideo oratio Sacerdotis est oratio Ecclesiæ denominatiue ab illa voluntate, quia Ecclesia hunc ministrum deputauit ad orandum publice nomine suo.

94. Restat solum controuersia aliqua de re, an hæc actio, & oblatio eo modo, quo est à Christo sit à Christo vt Sacerdote: si enim non est ab ipso vt Sacerdote, non potest denominare eum sacrificantem. Et quidem P. Vazquez c. 4. insinuat, Sacerdotium fuisse in Christo necessarium, quando instituit hoc Sacramentum, & ordinauit Apostolos, vt nomine suo offerrent; tunc autem licet Christus vere maneat Sacerdos, non tamen vt iam munere Sacerdotali, sed tunc vsum fuisse; & hoc sufficere, vt dicatur offerre.

95. Ego in primis non video, quomodo in sententia P. Vazquez ratione solius institutionis possit dici Christum, vt Sacerdos, nunc offerre: quia Sacerdos vt Sacerdos non habet instituere sacrificia, sed offerre illa; institutio autem pertinet ad Legislatorem; & licet in Christo fuerit de facto vtraque potestas; sed tamen vt legislator & princeps potuit instituere Sacrificium: vt Sacerdos vero offerre illud; ergo ratione solius institutionis non dicitur Christus nunc exercere officium Sacerdotis, sed aliquid aliud addendum est, nimirum delegasse sibi ministros, per quorum manus ipse suum Sacerdotium exequeretur. Deinde verius videtur, ad hoc quod Christus nunc offerat vt Sacerdos, non se habere per accidens, sed per se, quod nunc etiam sit ipse Sacerdos: vtrumque enim requiritur, scilicet, quod fuerit Sacerdos, quo tempore delegauit sibi ministros; & quod nunc etiam sit Sacerdos; nam hæc oblatio, vt tribuatur Christo, pendet à voluntate, quam tunc habuit, & ab eadem voluntate prout nunc moraliter perseverante. Si enim nunc illam retractaret, quantumuis voluisset prius nos eius nomine offerre, non tamen offerret ipse nunc, moraliter loquendo; ergo nunc debet esse in statu, in quo possit habere voluntatem offerendi: ad hoc autem requiritur, quod nunc sit Sacerdos, & ideo dicitur Sacerdos in æternum, id est, in sæculum; quia semper exercet actu munus Sacerdotij, quod nunc habet, non quidem immediate per se, sed per suos ministros.

96. Hinc intelliges, quomodo hæc oblatio prout à Christo sit bona; est enim bona bonitate deriuata ab illa voluntate, qua præcepit alijs, vt suo nomine offerrent, à qua etiam voluntate habet esse actum religionis, & cultus Diuini; non tamen dicitur nunc Christus mereri, aut satisfacere per oblationem, quia iam non est in statu merendi, nec satisfaciendi. An vero dicatur nunc impetrare, vel orare in hoc sacrificio; pendet ex alio dubio, quod solet tractari

supra, quest. 21. an Christus nunc possit orare; de quo diximus disp. 27. de Incarnat. sect. 4. Certum videtur, posse intimare Deo suam voluntatem de aliquo obiecto creato habendo; quæ intimatio potest etiam fieri per ministrum, sicut per seipsum; & siue dicatur oratio, siue non, ratione potestatis, quam Christus iam habet in cælo, & in terra, habet tamen illa manifestatio efficaciam ad obtinendum quodcumque obiectum; & ideo illa actio etiam prout à Christo potest dici impetratoria: prout ab alijs vero ministris, est meritoria, & satisfactoria, & impetratoria. Ceterum, cum dicimus, prout à Christo non esse satisfactoriam, non intelligas, non habere ex meritis Christi virtutem, & efficaciam ad satisfaciendum pro peccatis: habet enim vtique, licet non infinitam, sed in determinata mensura; hoc tamen non est, quia Christus nunc offerendo satisfaciat, sed quia satisfactionem, quam in cruce exhibuit applicat per hoc medium secundum partem, quam assignat huic oblationi pro sua libera voluntate, vt postea videbimus. Per quod patet ad fundamentum P. Vazquez.

Secundo colligi potest decisio alterius questionis: an in Missa offeratur solum corpus, & sanguis Christi; an etiam species sacramentales, vt pars rei sacrificata. Communis sententia affirmat, quam sequitur Suarez disp. 75. sect. 1. concl. 4. Alij dicunt, victimam esse solum Christum cum ordine ad species; ipsas tamen species non pertinere intrinsece vt partem rei oblata. Ita P. Egidi. in præfati art. 1. Egidi. dub. 4. & Lessius etiam loco supra citato dicit, non sacrificari species. Ratio autem est, quia species non destruntur: non ergo pertinent ad rem oblata, hoc enim Sacrificium est holocaustum perfectum, in quo omnes partes debent destrui, vel saltem produci. Hoc argumentum probaret, nullum vnquam fuisse verum holocaustum, quia oves non ita destruebantur, vt materia etiam prima destrueretur per combustionem; nec homo potest ita destrui, vt destruat anima, & tamen Abrahamo præcepit Deus, vt offerret illi filium suum in holocaustum: multo ergo minus necesse erit perire omnia accidentia in holocausto.

In nostris principiis si consideremus hoc sacrificium prout per ipsum sacrificatur Christus in consecratione; dicendum est, species se habere vt aliquid tenens se ex parte termini ad quem: si vero prout sacrificatur, vel consummatur per summum; tunc species se habere vt partem rei sacrificata. Itaque species se habent, sicut olim se habebat forma cadaueris; nam per iugulationem immolabatur ouis; & quidem forma cadaueris habebat se vt requisitum ex parte termini, ad quem transibat ouis per iugulationem: deinde vero ipsum cadauer comburebatur; & tunc forma cadaueris erat pars illius hostiæ, quæ per ignem offerebatur. Ita in consecratione corpus Christi immolatur, cum ponitur sub speciebus, & in forma cibi: hoc enim est quasi ipsum occidi, & mactari; deinde ille panis celestis, qui resultat ex speciebus, & corpore Christi consumitur, & consummatur sacrificium: & ideo Augustinus in c. Hoc est, de consecrat. d. 2. dixit, nostrum sacrificium consistere ex speciebus, & corpore, & sanguine Christi; quo etiam modo loquitur alij Patres.

Dixi autem, species in consecratione se habere ex parte termini ad quem rei sacrificata, si consideretur hoc sacrificium prout per ipsum Christum sacrificatur: potest enim aliter considerari, quatenus per ipsum aliquo etiam modo sacrificatur panis, & vinum, vt volunt Bellarminus in præfati cap. 27. proposit. 1. & Suarez disp. 75. sect. 1. conclus. 2. & alij quia

quia panis, & vinum vere destruuntur in honorem Dei; & ideo secundario, & minus principaliter sacrificantur; quia non ita principaliter intenditur Dei cultus per eorum destructionem: hoc ergo supposito, species etiam per consecrationem se habent ut pars intrinseca rei, quae definit; definit enim compositum ex pane, & speciebus; atque ideo pertinet ad materiam Sacrificij eo sensu, quo accidentia ouis pertinent ad materiam rei, quae sacrificatur.

SECTIO VIII.

Utrum ex dispensatione Papa possit consecrari vna species; & utrum consecratio vtriusque sit de essentia huius sacrificij.

100. **E**X dictis infertur resolutio huius dubij: in quo plures affirmant, fieri posse, imo addunt de facto dispensatum fuisse: nam Raphael Volaterran. lib. 7. *Geographia* c. 4. refert, Innocent. VIII. cum Nortuegis dispensasse, ut in vna tantum specie panis consecrarent. Quod idem refert Onuphrius Panuinus in *Chronica*. an. 1490. & Claudius Sainctes ex eodem Volaterr. refert *reperit*. 10. de *Euchar.* c. 3. Innoc. IV. dispensasse. Auctores vero huius sententiae late congerit Valg. disp. 223. c. 1. Faciunt autem ij, absq; grauiissima causa non posse id fieri sine grauiissimo peccato. Difficultas solum est, quando occurreret casus in quo aliqua provincia tota careret vino, nec in eam posset alportari, vel etiam si alportaretur, statim accesseret; in quo casu dicunt, quod posset Papa dispensare, ut celebraretur in vna specie panis.

101. Fundamentum praeceptum est, quia licet Papa non possit dispensare in iure Diuino naturali, neque etiam in iure Diuino arbitrario, & positio pertinet ad essentiam Sacramentorum, quia eorum essentiam mutare non potest, sicut nec potest dispensare, ut aliquod Sacramentum penitus relinquatur; quia hoc esset in Ecclesiae destructionem; neque etiam in aliis, in quibus nulla potest occurrere causa adeo vrgens, quae preponderet obseruationi praecepti, v.g. in sigillo Confessionis, cuius dispensatio labefacteret Sacramentum Poenitentiae: aliquando tamen potest dispensare etiam in iure Diuino, quando dispensatio est in edificationem Ecclesiae, prout de facto dispensat in votis, & iuramentis, in matrimonio rato, in residentia Episcoporum, & c. in nostro autem casu dispensatio esset salua essentia, & substantia Sacramenti, & non ad abrogandum, sed ad conferuandum eius vsum, & in edificationem Ecclesiae: imo ad vitandam ruinam spiritualem vnius Regni, quod dum Eucharistia careret, careret vtiq; sole, careret solatio, nutrimento, viatico, sacrificio; cessaret Clerus, cessaret magna ex parte Confessionis frequentia, communione cessante; tolleretur frangum, quo à peccatis homines cohibentur, cessarent fidei conuentus, & ecclesiarum cultus: credibile ergo est, Pontificem à Christo potestatem accepisse ad impedienda tot mala in Christiana Republica. Confirmatur, quia Ecclesia, pro diuersitate, & ratione temporum, potest in Sacramentorum dispensatione mutare ea, quae expediunt, salua Sacramentorum substantia, materia, & forma: in hoc autem casu salua manet Eucharistiae substantia, & aliunde expediret illa mutatio, ergo. Maior habetur in Concilio Constant. sess. 13. & in Trid. sess. 21. c. 2.

102. Alij ad contrarium extremum declinantes, dixerunt, non solum non posse dispensari, sed tunc consecrationem ipsam vnius speciei fore inualidam. Quam sententiam refert Innoc. IV. de *Officio Missae* cap. 23. & omnes reiciunt, quia absque ylio fundam.

P. Iuan. de Lugo, de Sacramentis.

mento, contra veritatem verborum id asserit: cum enim consecratio cuiuslibet speciei sit absoluta, statim habet suum effectum, ante consecrationem alterius speciei: alioquin quando per errorem apposita fuit aqua in calice loco vini, non fuisset consecrata hostia; quod dici non potest.

Ceterum sententia haec, si debito modo explicetur, prout ab eius Auctoribus fortasse intelligebatur, non est absurda, sed vera. Suppono enim id, quod communiter nostri Theologi supponunt, & docent, Christum scilicet ita instituisse hoc Sacramentum, ut simul instituerit illud in ratione Sacrificij, nec voluerit fieri Sacramentum sine Sacrificio, nec Sacrificium sine Sacramento; nec Sacerdotibus dederit duas potestates disparatas, sed vnam ad sacrificandum, & consecrandum; ita ut neque extra Sacrificium consecrare possent, neque absque consecratione possent sacrificium offerre, ut probat cum alijs Suarez disp. 43. sect. 3. §. Dico primo. Hinc autem fit, ut si Sacerdos veller consecrare, non tamen offerre sacrificium, ita ut voluntas non offerendi sacrificium praeualeret, & esset magis efficax, tunc nihil prorsus eliceret: sicut dici solet iuxta communem sententiam multorum de homine baptizato, qui veller matrimonium contrahere, non tamen recipere Sacramentum; aut de eo, qui veller emitte profissionem Religiosam, non tamen obligare se in perpetuum, & alijs casibus similibus, in quibus dantur intentiones contrariae, & ideo actio fit irrita, nisi secunda intentio sit minus efficax, ut explicuimus supra in tract. de sacrament. in com. disp. sect. 8. Si ergo Christus voluit, haec duo esse connexa, nec posse separari consecrationem Sacramenti ab oblatione sacrificij; consequens est, ut qui veller consecrare Eucharistiam, nullo tamē modo offerre sacrificium, nihil faceret, quia veller aliquid, ad quod non accipit potestatem à Christo. Vnde si consecratio vtriusque speciei sit de essentia huius sacrificij, ut mox dicemus, & admittunt recentiores Theologi communiter, consequens est, ut qui vult consecrare hostiam solum, & non offerre sacrificium, sed excludendo oblationem sacrificij, nihil faceret, quia non habet potestatem ad consecrandum, nisi per modum sacrificij. De facto tamen omnes Sacerdotes consecrantes siue per errorem, siue ex industria, vnam speciem sine alia, valide consecrant; quia non excludunt omnino efficaciter intentionem sacrificij, sed volunt consecrare meliori modo, quo possunt, atque ideo volunt saltem implicite per consecrationem hostiae, v.g. inchoare sacrificij taliter, ut quantum est ex se, possit compleri per consecrationem calicis, si apponatur: vnde iam habent tunc aliquam intentionem offerendi partialiter in consecratione hostiae. Ceterum si Sacerdos aduertens, non posse offerri sacrificium absque consecratione vtriusque speciei, & praeuidens, non posse consecrari vtramque, veller consecrare vnam, excludens omnino intentionem offerendi etiam partialiter: vel inchoandi sacrificium per illam consecrationem, per voluntatem omnino efficacem modo explicato; tunc dicimus, quod non consecraret, quia voluntas consecrandi debet esse ad minus voluntas implicita offerendi partialiter, seu inchoandi oblationem sacrificij: & in hoc sensu praedicta sententia vera esset.

103. Sed quidquid sit de hoc, & respondendo ad dubij propositum, dicimus cum communiori sententia, ita esse necessariam vtriusque speciei consecrationem ad valorem huius Sacrificij, ut neque ex dispensatione Potificis possit licite vna species absque altera consecrari. Hanc tenent communiter recentiores Theologi: Suarez d. disp. 43. sect. 4. Valg. in praesenti disp. 223. cap. 3.

103. Hae sententia in debito modo explicata non est absurda.

104.

105. Dicimus tamen cum communiori sententia licite fieri non posse etiam cum dispensatione.